

V Praze dne 10. března 2013
Č.j.: 166/13

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu novely trestního zákona, trestního řádu
a zákona o trestní odpovědnosti právnických osob

I. Úvod

Předkládaný návrh obsahuje novely zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

Novely řeší tři následující okruhy témat:

- 1. Doplnění některých ustanovení v oblasti obchodu s lidmi a v oblasti sexuálních trestných činů páchaných za přítomnosti dětí nebo v jejich souvislosti do trestního zákona a zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.** Potřeba této úpravy je podrobně odůvodněna nutností dokončit implementaci evropských předpisů, konkrétně směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a ochraně obětí a směrnice 2011/93/EU o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii a některých dalších souvisejících evropských předpisů.
- 2. Zvýšení trestní sazby u skutkové podstaty trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby a znovuzavedení trestnosti přípravy u tohoto zvláště závažného zločinu.** Návrh v této části pouze obsahuje konstatování, že oblasti postihování černého trhu s lihovinami, cigaretami a dalšími komoditami je kriticky vnímána skutečnost, že trestní zákoník v platném znění neumožňuje trestní postih přípravného jednání ve vztahu k trestnému činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby. Detailnější odůvodnění návrh neobsahuje.

3. **Zavedení institutu nestíhání podezřelého za splnění zákonných podmínek pro relevantní korupční nebo s korupcí úzce související trestné činy.** Smyslem tohoto doplnění je rozšíření účinných trestněprávních nástrojů pro boj proti korupci, kdy se navrhuje umožnit motivovat příslibem dočasného zastavení trestního stíhání upláceného, aby oznámil orgánům činným v trestním řízení protiprávní jednání upláceného a dále spolupracoval s orgány činnými v trestním řízení. Toto dočasné opatření může být následně transformováno na definitivní rozhodnutí o nestíhání podezřelého.

II. Připomínky a návrhy změn

RIA je u tohoto návrhu zpracována pro jednotlivé části návrhu samostatně.

Ad 1) Sexuální trestné činy proti dětem.

U tohoto bodu je obsažen dostatečný popis problému i existujícího stavu. Pouze zde postrádáme uvedení počtu konkrétních trestných činů u jednotlivých skutkových podstat, kterých se změny týkají. Tyto počty jsou MSp známy ze soudních a policejních statistik, proto by neměl být problém jejich uvedení. Současně by bylo vhodné uvést odhadovaný počet podřaditelných pod nově zaváděné trestné činy. RIA je zpracována ve dvou variantách – nulová bez provedení navržených změn a varianta s navrženými změnami. Vzhledem k charakteru této části novely lze považovat RIA zpracovanou pouze ve dvou variantách za odpovídající reálným možnostem předkladatele, navržené změny nebudou znamenat významnější zásah pro subjekty regulace. Současně se jedná harmonizační/transpoziční novelu vzhledem k právu EU. V této části novely se nepředpokládá dopad na státní rozpočet.

Ad 2) Zvýšení trestní sazby u skutkové podstaty trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby a znovuzavedení trestnosti přípravy u tohoto zvlášť závažného zločinu.

Vzhledem k významnému dopadu této úpravy pro subjekty regulace, tedy všechny potencionální plátce daně, by zejména znovuzavedení trestnosti přípravy u trestných činů krácení daně mělo být odůvodněno podrobnou analýzou dopadů a uvedením konkrétních příkladů, kterých se tato situace týká, např. ze statistik Ústředního finančního ředitelství MF. RIA je zpracována pouze ve dvou variantách a chybí uvedení dalších právních možností řešení situace mimo prostředky trestního práva. Předložené odůvodnění je velmi strohé, prakticky nulové, vzhledem k zásadnímu posunu v této oblasti právní úpravy. Navíc tato změna zjevně souvisí i s dalšími navazujícími opatřeními v oblasti daňových zákonů, které zásadním způsobem zpříšňují povinnosti daňových subjektů. Proto v tomto bodě RIA postrádáme provázanost tohoto trestně-právního opatření vůči další daňové legislativě.

Ad 3) Zavedení institutu nestíhání podezřelého za splnění zákonných podmínek pro relevantní korupční nebo s korupcí úzce související trestné činy.

K tomuto bodu návrhu je RIA zpracována ve třech variantách s dostatečným odůvodněním zvolené varianty. Žádná z předpokládaných variant nemá negativní dopady na státní rozpočet a subjekty regulace. Zpracovateli RIA lze v tomto bodě vytknout neuvedení počtu trestných činů, resp. odhad počtu jednání podřaditelných pod tyto skutkové podstaty.

III. Závěr

Ze tří okruhů problémů řešených předloženým návrhem lze považovat RIA za dostatečně zpracovanou v bodech ad I a ad III. U těchto bodů doporučujeme doplnit počty trestných činů, resp. odhad počtu jednání podřaditelných pod tyto skutkové podstaty. Jako zcela nedostatečnou lze naopak považovat část RIA týkající se části II - zvýšení trestní sazby u skutkové podstaty trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby a znovuzavedení trestnosti přípravy u tohoto zvlášť závažného zločinu. Tuto část RIA je nutné považovat za zjevně nezpůsobilou a doporučujeme tuto část zákona vrátit navrhovateli k přepracování vzhledem k potencionálně rozsáhlému dopadu na subjekty regulace.

Vypracoval: JUDr. Petr Solský

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.
předseda komise